

Oder >

Drama in Via Negativa se soočita s "skupnim sovražnikom" - slovensko kulturo

Premiera predstave Generalka za generacijo

17. januar 2014 ob 13.27 • Zadnji poseg: 17. januar 2014 ob 21.42 • Ljubljana - MMC RTV SLO, STA

A. J.



Via Negativa je mednarodni projekt sodobne scenske umetnosti, ki pod umetniškim vodstvom gledališ...

Nocoj je premierno zaživela Generalka za generacijo, koprodukcija ljubljanske Drame in Vie Negative. Z njo skušata dva kolektiva ponazoriti "nemoč vloge, da bi reprezentirala idejo avtorja, in nemoč avtorja, da bi posebil lastno idejo." To razmerje je, so prepričani, nerazrešljivo.

V predstavi, ki je premierno na odru Male drame zaživela danes **ob 20.00**, igralci Drame (**Veronika Drolc, Matija Rozman** in **Boris Mihalj**) nastopajo kot vloge, performerji Vie Negative (**Katarina Stegnar, Marko Mandić** in **Grega Zorc**) pa kot njihovi avtorji.

"Ideja je potencial preboja samo, če do skrajnosti zaostri svoje razmerje do realnosti. Do preboja, in to je historično dejstvo, jo lahko pripelje le totalen barbarski spopad, ne kulturni dialog, ne nacionalna zavest, ne slovenstvo, ne javno dobro, ne demokratične vrednote. Edino, kar nas lahko izvleče iz tega romantičnega blata, je več barbarstva in manj kulture," je na temo osnovnega "problema" predstave izjavil **Marko Mandić**.

Predstava je šesti performans iz serije Vie Negative Nerazrešljivo, v katerih se lotevajo nerazrešljivih paradoksov, ki v jedru strukturirajo dinamiko sodobne družbe in eksistenco posameznika. Zasnovo, besedilo in sceno za predstavo je pripravil **Bojan Jablanovec**, zasnoval pa jo je skupaj s **Stegnarjevo, Mandićem** in **Zorcem**.

Svež veter na odru Drame

Ravnatelj Drame Igor Samobor ob tem verjame, da se vsi v gledališču ukvarjajo z "istimi problemi; razlika je le v obliki". "Moram reči, da so v zadnjem času tudi razlike v obliki vedno manjše. V Drami se velikokrat spuščamo v raziskave gledališkega prostora morda ravno zato, ker je eden izmed članov Vie Negative Marko Mandić, ki izkušnje prinaša k nam," je pojasnil.

V iskanju "skupnega travmatičnega jedra"

Stegnarjeva je dodala, da je bil prvi izziv pri sodelovanju vprašanje, ali lahko dva producenta, ki izhajata iz tako različnih produkcijskih modelov in estetskih ciljev, najdeta skupni imenovalc, s katerim bi se lahko poistovetila. "Odgovor je bil že na samem začetku jasen: kar nas povezuje, je kontekst, v katerem ustvarjamo, ki ga nagovarjamo in ki nas plačuje. Kontekst, ki ga imenujemo s frazo slovenski kulturni prostor. Smisla svojega sodelovanja zato nismo iskali v formiranju skupnega jezika, temveč v identificiranju našega skupnega travmatičnega jedra. In to je slovenska kultura," je pojasnila.

"Taki kulturi ne želimo pripadati"

"Kultura je koncept, ki ga slovenska politika že generacije in generacije zavija v svoje prežvečene ideološke plenice. Danes je to postal usmrajeni koncept povprečnosti, potrošništva, svobodnega trga, kulturne industrije, socialnega pravičništva, razsvetljenskega razumništva, nacionalnega napuha in moralistične skrbi za javni interes," je dejal **Zorc**. "Danes je slovenska kultura koncept, ki mu nikoli nismo, ki mu ne želimo in ki mu ne bomo nikoli pripadali."

Soočenje namesto zlitja

Dodal je, da je režiser in avtor koncepta že na samem začetku sprejel dve pomembni konceptualni odločitvi: predstava ne bo zlitje, simbioza ali opajanje dveh različnih ustvarjalnih principov, temveč njuno radikalno soočenje, ter ne bo napad "neinstitucionalne ekscesne norosti" na "estetsko ubranost institucije", temveč soočenje s skupnim sovražnikom, kulturo.

"Generalka za generacijo je obračun s kulturo, ki ji ne pripadamo, obračun s prihodnostjo, ki je nočemo, in obračun z generacijo - našo generacijo, ki to že predolgo prenaša," je poudaril Mandić.

“ *Kultura je koncept, ki ga slovenska politika že generacije in generacije zavija v svoje prežvečene ideološke plenice. Danes je to postal usmrajeni koncept povprečnosti, potrošništva, svobodnega trga, kulturne industrije, socialnega pravičništva, razsvetljenskega razumništva, nacionalnega napuha in moralistične skrbi za javni interes.*

— **Grega Zorc**

“ *Generalka za generacijo je obračun s kulturo, ki ji ne pripadamo, obračun s prihodnostjo, ki je nočemo, in obračun z generacijo - našo generacijo, ki to že predolgo prenaša.*

— **Marko Mandić**